

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ДЗВО

«Університет менеджменту освіти»

від 10 квітня 2020 року

протокол № 2

Ректор

М. О. Кириченко

ВВЕДЕНО

в дію наказом ДЗВО

«Університет менеджменту освіти»

від 10 квітня 2020 року № 01-01/208

ПОЛОЖЕННЯ

**ПРО МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА
ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗДОБУВАЧІВ ПЕРШОГО
(БАКАЛАВРСЬКОГО), ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО), ТРЕТЬОГО
(НАУКОВОГО) РІВНІВ, ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ СЛУХАЧІВ
У ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
(нова редакція)**

2020

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Це Положення встановлює організаційні та методичні засади здійснення моніторингу якості освітньої діяльності та якості вищої освіти здобувачів першого (бакалаврського), другого (магістерського), третього (наукового) рівнів, підвищення кваліфікації слухачів у ДЗВО «Університет менеджменту освіти» (надалі – Університет).

Положення є нормативним документом, що регламентує систему внутрішнього забезпечення якості освіти в Університеті.

1.2. Положення про моніторинг якості освітньої діяльності та якості вищої освіти здобувачів першого (бакалаврського), другого (магістерського), третього (наукового) рівнів, підвищення кваліфікації слухачів розроблене відповідно до Законів України «Про освіту» та «Про вищу освіту», Указу Президента України від 25.06.2013 р. №344/2013 «Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року», Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про систему професійного навчання державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад» від 06 лютого 2019 р. № 106, Порядку проведення зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2004 р. № 1095 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 8 липня 2015 р. № 533 «Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України»), Постанови Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників».

1.3. У Положенні основні терміни вживаються у такому значенні:

Якість вищої освіти – характеристика результатів освітньої діяльності здобувачів вищої освіти щодо здобутих знань, умінь, навичок, інших компетентностей та рівня їх відповідності стандартам вищої освіти.

Якість підвищення кваліфікації – характеристика освітньої діяльності слухачів щодо рівня опанування / розвитку їх професійних компетентностей за програмою підвищення кваліфікації відповідно до суспільних вимог і потреб фізичних або юридичних осіб.

Якість освітньої діяльності – інтегрована (комплексна) характеристика рівня кадрового, навчально-методичного, матеріально-технічного й інформаційного забезпечення освітнього процесу підготовки здобувачів вищої освіти та підвищення кваліфікації слухачів у ДЗВО «Університет менеджменту освіти».

Моніторинг якості освітньої діяльності та якості вищої освіти здобувачів першого (бакалаврського), другого (магістерського), третього (наукового) рівнів, підвищення кваліфікації слухачів – цілеспрямована та спеціально організована система неперервного (регулярного та планового) спостереження (вивчення), виміру, оцінки, аналізу даних про стан підготовки здобувачів вищої освіти, підвищення кваліфікації слухачів і на цій основі

прогнозування, розроблення науково-обґрунтованих рекомендацій для своєчасного прийняття управлінських рішень щодо підвищення якості зазначеного процесу та результату.

Критерії і показники якості освітньої діяльності – сукупність ознак, на основі яких відбувається оцінювання умов, процесу і результату освітньої діяльності, що відповідають певним стандартам і задовольняють встановлені й передбачувані потреби окремої особи та / або суспільства; створюється інтегрована (комплексна) характеристика рівня кадрового, навчально-методичного, матеріально-технічного й інформаційного забезпечення освітнього процесу під час підготовки здобувачів освіти різного рівня та / або підвищення кваліфікації фахівців (слухачів).

1.4. Моніторинг якості освітньої діяльності та якості вищої освіти здобувачів першого (бакалаврського), другого (магістерського), третього (наукового) рівнів, підвищення кваліфікації слухачів в Університеті здійснюється відповідно до цього Положення та затвердженого річного плану моніторингових досліджень.

2. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ПРИНЦИПИ ПРОВЕДЕННЯ МОНІТОРИНГУ

2.1. Мета моніторингу полягає у отриманні об'єктивної інформації та прийнятті ефективних управлінських рішень щодо підвищення якості освіти та освітньої діяльності Університету, її відповідності суспільним вимогам і потребам споживачів освітніх послуг на основі неперервного системного дослідження процесу і результатів навчання здобувачів вищої освіти та слухачів, систематизації, порівняльного аналізу й оцінювання змін, виявлення факторів, які впливають на якість освіти.

2.2. Завданнями моніторингу є:

- створення внутрішньоуніверситетської системи забезпечення якості освіти та освітньої діяльності;
- виявлення динаміки щодо якості освіти в Університеті та факторів ризику її забезпечення;
- визначення відповідності результатів моніторингових досліджень в Університеті стандартам якості вищої освіти й освітньої діяльності, запитам суспільства та споживачів освітніх послуг;
- розроблення науково обґрунтованих рекомендацій і системи інформування для прийняття ефективних управлінських рішень щодо вдосконалення освітнього процесу та підвищення якості освіти в Університеті.

2.3. Досягнення мети та завдань моніторингу ґрунтується на дотриманні таких основних принципів:

- неперервності та системності моніторингових досліджень якості освіти та освітнього процесу в Університеті;
- орієнтованості на результати;
- прозорості моніторингових процедур та відкритості, оперативності інформації про результати досліджень;

- цілеспрямованості моніторингу на інновації та вдосконалення освітнього процесу, підвищення якості освіти в Університеті;
- орієнтованості на суб'єктів освітніх послуг і партнерство;
- цілеспрямованості на особистісно-професійний розвиток;
- зворотного зв'язку;
- пріоритетності якості освіти, управління нею у діяльності та стратегії розвитку Університету;
- конфіденційності персональної інформації щодо результатів моніторингових досліджень;
- об'єктивності одержання та обробки, достатності та якості інформації щодо результатів моніторингових досліджень;
- відповідності вимогам ринку праці та запитам стейкхолдерів;
- соціальної відповідальності.

III. ОБ'ЄКТ, ПРЕДМЕТ І СУБ'ЄКТИ МОНІТОРИНГУ

3.1. Об'єктом моніторингу якості освітньої діяльності та якості вищої освіти здобувачів першого (бакалаврського), другого (магістерського), третього (наукового) рівнів, підвищення кваліфікації слухачів у ДЗВО «Університет менеджменту освіти» є освітній процес підготовки та підвищення кваліфікації фахівців в Університеті.

3.2. Предметом моніторингу є:

- результати освітньої діяльності здобувачів вищої освіти і слухачів;
- організація та забезпечення освітнього процесу підготовки та підвищення кваліфікації фахівців в Університеті;
- задоволення запитів і потреб споживачів освітніх послуг.

3.3. Суб'єктами моніторингу є:

- учасники освітнього процесу – здобувачі вищої освіти, слухачі та науково-педагогічні, педагогічні (методисти), інженерно-технічні працівники, лаборанти;
- учасники моніторингових досліджень:
  - проректори, працівники відділу організації освітнього процесу та моніторингу, а також науково-педагогічні працівники – висококваліфіковані фахівці у сфері освітнього моніторингу, наукових досліджень та інформаційно-комунікаційних технологій, задіяні розпорядженням першого проректора – проректора з науково-педагогічної, освітньої роботи та міжнародних зв'язків Університету у межах вирішення завдань моніторингу.

4. УПРАВЛІННЯ, ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ МОНІТОРИНГУ

4.1. Загальне керівництво моніторингом якості в Університеті здійснює ректор, а безпосереднє управління моніторингом якості – перший проректор – проректор з науково-педагогічної освітньої роботи та міжнародних зв'язків.

4.2. Координацію наукового супроводу розроблення моніторингового інструментарію, організації та проведення досліджень здійснює проректор з наукової роботи та цифровізації.

4.3. До повноважень відділу організації освітнього процесу та моніторингу відноситься:

- планування й організація моніторингу;
- проведення моніторингу;
- збір, обробка та аналіз результатів моніторингових досліджень;
- створення і постійне поновлення бази даних та інформаційно-аналітичних матеріалів за показниками, індикаторами якості освітньої діяльності та якості вищої освіти здобувачів першого (бакалаврського), другого (магістерського), третього (наукового) рівнів, підвищення кваліфікації слухачів;
- підготовка аналітичних довідок (звітів) і рекомендацій за результатами моніторингових досліджень для прийняття управлінських рішень щодо вдосконалення освітнього процесу та підвищення якості освіти в Університеті;
- доведення результатів моніторингових досліджень до керівництва Університету, керівників інститутів;
- представлення результатів моніторингових досліджень на Вченій раді Університету та/або вчених радах інститутів;
- висвітлення результатів моніторингу на сайті Університету, в засобах масової інформації (публікації, виступи на науково-практичних конференціях, семінарах, під час освітянських виставок-презентацій тощо).

4.4. Моніторинг організовується та проводиться відповідно до плану, в якому визначаються види моніторингових досліджень, терміни проведення, критерії та показники оцінювання, форми та процедури представлення результатів, відповідальні особи.

План моніторингових досліджень складається на календарний рік, затверджується Вченою радою Університету та доводиться до структурних підрозділів (інститутів) не пізніше, як за місяць до початку нового року.

Моніторинг здійснюється за такими видами:

- інформаційний – спрямований на збір, накопичення, систематизацію та поширення освітньої інформації щодо якості освіти та освітньої діяльності з можливістю доступу стейкхолдерів до відкритого банку освітньої статистики Університету;
- базовий – спрямований на виявлення відповідності рівня підготовленості тих, хто навчається, вимогам освітніх стандартів і якості освітніх систем для забезпечення умов навчання та розвитку особистості;
- проблемний – передбачає виявлення проблем у певних елементах (складових, підрозділах) освітньої системи Університету; визначення закономірностей, процесів, чинників, урахування яких сприятиме ефективнішому управлінню якістю освіти та освітньої діяльності, прогнозуванню розвитку Університету;

- управлінський – зорієнтований на вивчення характеру взаємодії на різних управлінських рівнях Університету з метою оцінки ефективності управлінських рішень і їх наслідків;

- дидактичний – забезпечує вивчення різних аспектів освітнього процесу, зокрема: засвоєння матеріалів навчальних дисциплін / модулів / курсів, відповідності результатів навчання вимогам освітнього стандарту;

- соціально–психологічний – надає інформацію про психологічний стан і рівень задоволеності якістю освітніх послуг суб'єктів освітнього процесу, їх взаємовідносини, соціально-психологічний клімат в Університеті тощо;

- комплексний – поєднує всі види моніторингу з метою надання узагальненої інформації про якість освіти та освітньої діяльності в цілому. Комплексний моніторинг проводиться один раз на п'ять років, а інші види моніторингу – за потребою.

4.5. Моніторинговий інструментарій в обов'язковому порядку розглядається та затверджується на Вченій раді Університету.

4.6. До виконання завдань моніторингу, що потребують високого рівня компетентності у сфері моніторингу та досліджень, можуть залучатися науково-педагогічні працівники Університету.

4.7. Після завершення проведення кожного планового виду моніторингових досліджень відділ організації освітнього процесу та моніторингу у 10-денний термін готує аналітичні довідки (звіти) та рекомендації за його результатами, надає їх керівництву Університету та керівникам структурних підрозділів – учасників моніторингу (інститутів) для прийняття управлінських рішень.

4.8. Під час проведення моніторингових досліджень використовуються такі основні методи:

- аналіз документації щодо забезпечення якості освітнього процесу та якості освіти: матеріалів ліцензування освітньої діяльності за спеціальностями й акредитації програм підготовки (підвищення кваліфікації) фахівців; навчальних і робочих навчальних / навчально-тематичних планів; розкладів навчальних занять; матеріалів сайту про освітні, освітньо-професійні, освітньо-наукові програми, інші джерела з підготовки та підвищення кваліфікації фахівців; звітів інститутів і кафедр; матеріалів атестації та рейтингової оцінки діяльності науково-педагогічних працівників, рейтингу структурних підрозділів Університету – інститутів і кафедр; матеріалів щодо розгляду відповідних питань на засіданнях вчених рад інститутів (доповідей, довідок, рішень); матеріалів і результатів підсумкової (проміжної) атестації (оцінки) здобувачів вищої освіти та слухачів (у т. ч. оприлюднення їх на сайті); відгуків споживачів освітніх послуг (у т. ч. роботодавців – представників закладів / установ / організацій практики здобувачів вищої освіти);

- опитування (анкетування), інтерв'ювання здобувачів вищої освіти, слухачів;

- фокус-групи;

- тестування студентів;

- експертних оцінок;
- кваліметрії;
- математичної статистики.

4.9. Моніторинг проводиться за таким алгоритмом:

- планування моніторингу, що передбачає визначення чітких і зрозумілих цілей і завдань, показників їх досягнення, процедур, інструментів (технічних, електронно–обчислювальних та інформаційних засобів, програмно–інструментальних продуктів, засобів комунікації тощо) і людських ресурсів;
- розроблення моніторингового інструментарію (анкет, тестів, опитувальників, бланків статистичної звітності, різного роду форм, таблиць, графіків тощо), підготовка (виготовлення) матеріалів для його використання у процесі дослідження;
- проведення моніторингу;
- обробка та аналіз результатів моніторингу, їх обговорення з усіма зацікавленими сторонами, підготовка висновків і рекомендацій для прийняття управлінських рішень, спрямованих на підвищення якості освіти та освітньої діяльності, прогнозування розвитку Університету з урахуванням побажань стейкхолдерів;
- оприлюднення зазначеної інформації;
- відстеження управлінських рішень, прийнятих за результатами моніторингу, та їх ефективності.

5. КРИТЕРІЇ ТА ПОКАЗНИКИ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗДОБУВАЧІВ ПЕРШОГО (бакалаврського), ДРУГОГО (магістерського), ТРЕТЬОГО (наукового) РІВНІВ, ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ СЛУХАЧІВ

5.1. Критерії та показники визначаються відповідно до предмету моніторингу та враховують: рівень досягнення результатів навчання (компетентності); набуття /вдосконалення компетентностей, визначених згідно із стандартами освітнього процесу відповідно до рівнів освіти та вимог стейкхолдерів; ступінь задоволення потреб суб'єктів освітнього процесу

5.2. Критерії та показники якості освітньої діяльності здобувачів вищої освіти всіх рівнів та/або підвищення кваліфікації слухачів

5.2.1. Критерії результативності освітньої діяльності:

Показниками результативності освітньої діяльності є:

- рівень досягнення результатів навчання (набуття / вдосконалення ключових компетентностей) відповідно до вимог освітніх (освітньо-професійних та освітньо-наукових програм) і стандартів;
- рівень фізичного (орієнтація на здоровий спосіб життя), розумового (глибина, самостійність, широта переносу; економність і критичність мислення), особистісного й духовного розвитку (свідома саморегуляція освітньої діяльності, активність у розв'язанні пізнавальних задач, внутрішня

мотивація, орієнтація на самовдосконалення й саморозвиток, розвинуті духовні цінності й громадянська позиція) тощо.

5.2.2. Організаційно-процесуальні і змістові критерії:

Показниками організаційно-процесуального й змістового критеріїв є:

- рівень забезпечення потрібних ресурсів (нормативних, навчальних і методичних) для організації освітнього процесу, зокрема, для самостійної роботи здобувачів освіти / слухачів за освітніми (освітньо-професійними та освітньо-науковими) програмами й стандартами;
- рівень використання інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- рівень забезпечення публічності інформації про освітні (освітньо-професійні та освітньо-наукові) програми освітньої діяльності здобувачів освіти та / або слухачів;
- рівень технічного забезпечення освітнього процесу (мультимедійне обладнання аудиторій, комп'ютерних класів, наявність Інтернету, сучасних програмних засобів);
- інноваційність і практикоорієнтованість змісту навчання;
- якість навчально-методичного забезпечення освітнього процесу;
- якість педагогічної діяльності;
- рівень рефлексивного аналізу та врахування життєвого досвіду здобувачів освіти / слухачів у процесі організації навчальних занять.

5.2.3. Критерії задоволення запитів і потреб:

Показниками критерію задоволення запитів і потреб здобувачів освіти та / або слухачів є:

- відповідність змісту навчання потребам здобувачів освіти та / або слухачів;
- міра задоволення запитів і потреб здобувачів освіти / слухачів;
- психологічний стан і рівень задоволеності здобувачів освіти / слухачів якістю освітніх послуг;
- характер взаємин суб'єктів освітнього процесу, соціально-психологічний клімат у закладі освіти й міра задоволеності ними тощо.

6. РЕЗУЛЬТАТИ МОНІТОРИНГУ ТА ЇХ ВІДОБРАЖЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ

6.1. Результати моніторингових досліджень оформляються у вигляді аналітичних довідок (звітів) і рекомендацій, надаються керівництву Університету та керівникам структурних підрозділів – учасників моніторингу (інститутів) для прийняття управлінських рішень, а також розглядаються на розширених засіданнях вчених рад інститутів та/або Університету.

6.2. Результати моніторингових досліджень оприлюднюються на офіційному сайті Університету, інформаційних стендах, на конференціях, виставках, в засобах масової інформації, періодичних і фахових виданнях з урахуванням нормативних положень щодо захисту персональних даних, принципу конфіденційності,

7. ПРАВА, ОBOB'ЯЗКИ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ МОНІТОРИНГУ

7.1. Права суб'єктів моніторингу

7.1.1. Учасники освітнього процесу Університету мають право на:

- конфіденційність інформації;
- отримання інформації за результатами моніторингових досліджень щодо персональної професійної діяльності та груп здобувачів вищої освіти, слухачів, з якими вона здійснюється, з метою самовдосконалення та оперативного корегування освітнього процесу.

7.1.2. Учасники моніторингових досліджень мають право на:

- використання даних моніторингових досліджень у наукових і науково-методичних публікаціях, доповідях, виступах;
- отримання додаткової інформації та матеріалів у межах моніторингових заходів від учасників освітнього процесу та працівників структурних підрозділів Університету, які здійснюють організаційний, кадровий, технічний супровід освітнього процесу;
- відстеження ефективності рішень (заходів), прийнятих за результатами моніторингових досліджень.

7.2.OBOB'ЯЗКИ СУБ'ЄКТІВ МОНІТОРИНГУ

7.2.1. Учасники освітнього процесу зобов'язані брати участь у моніторингових заходах, визначених планом роботи, та надавати у їх межах необхідну інформацію особам, відповідальним за їх проведення.

7.2.2. Учасники моніторингових досліджень зобов'язані:

- дотримуватися принципів професійної етики та об'єктивності під час проведення моніторингу;
- вивчати перспективний вітчизняний і світовий досвід щодо моніторингу в освіті, висвітлювати його на методологічних семінарах, конференціях, у засобах масової інформації;
- готувати пропозиції керівництву Університету щодо вдосконалення внутрішньої системи забезпечення якості освіти;
- підвищувати кваліфікацію у сфері оцінювання та моніторингу в освіті.

У разі відсутності кваліфікації у зазначеному напрямі пройти відповідне навчання упродовж року.

7.3. Учасники моніторингових досліджень несуть відповідальність за:

- якість організації, проведення та представлення результатів моніторингу;
- невчасне надання (оприлюднення) або ненадання (не оприлюднення) аналітичних та інформаційно-методичних (рекомендаційних) матеріалів про результати моніторингу;
- недотримання принципів професійної етики та конфіденційності інформації.

8. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

8.1. Положення затверджується Вченою радою Університету та вводиться в дію наказом ректора Університету.

8.2. Внесення змін і доповнень до даного Положення здійснюються наказом ректора Університету відповідно до нормативно-правових актів України в галузі освіти та нормативних актів Університету за погодженням з проректорами Університету.